

คำพิพากษาที่น่าสนใจ

คำพิพากษาศาลฎีกานี้ บรรณาธิการได้รวบรวมจากระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้อง และคำวินิจฉัยศาลฎีกา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา ในวารสารนี้ได้ นำเสนอคำพิพากษาศาลฎีกา 2 เรื่อง ซึ่งบรรณาธิการคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ไม่เฉพาะแต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการยุติธรรม แต่ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารองค์กรทางการแพทย์และสาธารณสุขต่างๆ ที่ประสงค์จะใช้กฎหมายเหล่านี้

พิพากษาศาลฎีกาที่ 1712/2551

ย่อฎีกา

โจทก์บรรยายฟ้องโดยแจ้งชัดแล้วว่า จำเลยทั้งสามลงพิมพ์ข้อความในหนังสือพิมพ์ของจำเลยที่ 1 อันฝ่าฝืนต่อความเป็นจริงและมีใช่เป็นการตีพิมพ์ด้วยความเป็นธรรม เป็นละเมิดต่อโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางทำมาหาได้และทางเจริญในกิจการของโจทก์ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ ส่วนการคิดคำนวณค่าเสียหายอย่างนั้น เป็นรายละเอียดที่โจทก์สามารถนำสืบในชั้นพิจารณาได้ มิใช่ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาซึ่งจะต้องบรรยายมาในคำฟ้อง คำฟ้องของโจทก์ในส่วนนี้จึงไม่เคลือบคลุม

จำเลยที่ 2 เขียนข่าวลงในหนังสือพิมพ์ ก สืบเนื่องจาก ว. เพื่อนของจำเลยที่ 2 มาแจ้งให้ทราบว่าได้เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลของโจทก์ 1 คั้น เสียค่ารักษาพยาบาลประมาณ 4,000 บาท แพงกว่าที่โรงพยาบาลประมาณไว้ 3,000 บาท แต่จำเลยที่ 2 ลงข่าวมีข้อความที่หมิ่นประมาทโจทก์อ่านแล้วเป็นที่เข้าใจว่าโรงพยาบาล ศ. ได้กลายเป็นโรงฆ่าสัตว์ แพทย์ของโรงพยาบาลเป็นโจรในเครื่องแบบสีขาว โรงพยาบาลเป็นโรงทรมานผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา ซึ่งไม่ได้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับโรงพยาบาลคิดค่ารักษาพยาบาลแพงเกินกว่าความเป็นจริงตามที่จำเลยที่ 2 รับทราบมา จึงไม่ใช่ข้อความที่ตีพิมพ์ด้วยความสุจริตเป็นธรรมเพื่อปกป้องรักษาประโยชน์สังคมโดยรวม การที่หนังสือพิมพ์ ก ลงพิมพ์โฆษณาต่อสาธารณชน ย่อมเป็นการโฆษณาแพร่หลาย ซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423

จำเลยที่ 3 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ต้องรับผิดชอบในข้อความหรือสิ่งอื่นใดที่ตนคัดเลือกลำมาลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ทั้งหมด จะอ้างว่าโดยปกติตนจะตรวจข่าวในกรอบพาดหัวหน้า 1 เป็นหลัก ข่าวในส่วนปลีกย่อยจะไม่ให้ความสนใจนั้นไม่ได้ เมื่อข้อความหรือสิ่งอื่นใดที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดก็จะต้องรับผิดชอบเพราะตนเป็นผู้จัดการโฆษณาให้แพร่หลาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ต้องร่วมรับผิดชอบ

การทำละเมิดของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในทางการที่อ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 ด้วย

ประเด็นวินิจฉัยและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ร่วมกันลงพิมพ์และจำหน่ายเผยแพร่ข่าวด้วยข้อความอันฝ่าฝืนต่อความเป็นจริง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423, 425

ค่าฤชาธรรมเนียม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172

ข้อเท็จจริงและการวินิจฉัย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด โจทก์ดำเนินกิจการในนาม โรงพยาบาล ศ. ประกอบกิจการสถานพยาบาลรักษาผู้ป่วยและป้องกันโรคทั่วไป จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบธุรกิจจำหน่ายและออกหนังสือพิมพ์รายวันชื่อหนังสือ ก จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 ทำหน้าที่เขียนข่าวกีฬา และจำเลยที่ 3 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2541 จำเลยทั้งสามร่วมกันทำละเมิดต่อโจทก์ กล่าวคือ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ในทางการที่อ้างของจำเลยที่ 1 ร่วมกันไขข่าวอันเป็นเท็จโดยการเขียนและลงพิมพ์ข่าวให้แพร่หลายในหนังสือพิมพ์ ก ว่า "ปล้น ฆ่า ช่มชู้ เป็นเรื่องธรรมดาสำหรับยุคนี้ ยิ่งโรงพยาบาลนับได้ว่ากลายเป็นโรงฆ่าสัตว์ไปทุกขณะ โรงพยาบาลที่ว่าคือ โรงพยาบาล ศ. "และข้อความว่า "แถมค่าหมอกี่แพงहु้ นี่แหละหนา โจรในเครื่องบิน (สีขา)" และ "ที่ต้องเอาเรื่องนี้มารายยาว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อผลประโยชน์ของผู้อ่านเองที่จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อโรทรمانห่วย ๆ โรงนี้กันอีกต่อไป" ซึ่งไม่เป็นความจริงและมีได้เป็นการตีพิมพ์ด้วยความเป็นธรรม ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายแก่ทางทำมาหาได้และทางเจริญในกิจการของโจทก์ ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันใช้สินไหมทดแทนเป็นเงิน 1,000,000 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยทั้งสามให้การว่า ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมเพราะไม่บรรยายฟ้องว่าข้อความตอนใดเป็นความเท็จไม่ตรงกับความเป็นจริง และไม่ได้บรรยายฟ้องว่า โจทก์มีเกณฑ์คิดคำนวณค่าเสียหายอย่างไร จำเลยทั้งสามจึงไม่อาจต่อสู้คดีได้ จำเลยที่ 2 เขียนข้อความตามฟ้องเนื่องจากนางสาววาสนาเข้ารับการรักษาอาการป่วยที่โรงพยาบาล ศ ซึ่งเรียกเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลสูงเกินกว่าที่ได้ตกลงกันไว้แต่แรก จึงมิใช่ข้อความอันเป็นเท็จแต่เป็นการให้ความจริงเพื่อประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม การกระทำของจำเลยทั้งสามไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 700,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 สิงหาคม 2541 ซึ่งเป็นวันกระทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระ

เสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทฤษฎีที่โจทก์ชนะคดี

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 400,000 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าทนายความในชั้นอุทธรณ์ 2,000 บาท แทนโจทก์

โจทก์และจำเลยทั้งสามฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยทั้งสามไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีกาฟังได้ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบกิจการโรงพยาบาลเอกชนใช้ชื่อว่าโรงพยาบาล ศ. ให้การบริการรักษาผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยอุบัติเหตุ จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด และเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ ก จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 เป็นผู้สื่อข่าวประจำหนังสือพิมพ์ ก และจำเลยที่ 3 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ ก ก่อนเกิดเหตุคดีนี้ นางสาววาสนาเพื่อนของจำเลยที่ 2 ได้เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล ศ 1 คิน เสียค่ารักษาพยาบาลประมาณ 4,000 บาท แพงกว่าที่โรงพยาบาล ศ ประมาณไว้คือ 3,000 บาท นางสาววาสนาบอกให้จำเลยที่ 2 ทราบ จำเลยที่ 2 จึงเขียนข่าวลงในหนังสือพิมพ์ ก ฉบับวันที่ 21 สิงหาคม 2541 ในหน้าข่าวกีฬาคอลัมน์ติดขอบสนามว่า "ก่อนอื่นต้องขอกล่าวคำว่า สวัสดียุคไอเอ็มเอฟ ยุคที่คนไทย ห้ามกิน (ให้มาก) ห้ามเจ็บห้ามป่วยเด็ดขาดเพราะเป็นยุคแห่งการชูตริต กดขี่ ช่มเหงและคอร์ปชั่น ปล้น ช่า ช่มชืน ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับยุคนี้ ยิ่งโรงพยาบาลนับได้ว่ากลายเป็นโรงฆ่าสัตว์ไปทุกขณะ โรงพยาบาลที่ว่าก็คือโรงพยาบาล ศ ที่มีคุณหมอพิษญาหมอบประจำทีมฟุตบอลชาติไทยทำงานอยู่ด้วย คนที่ประสบมาด้วยตนเองคือคนใกล้ตัวผมเอง ซึ่งเช็คเอาท์จากโรงพยาบาลมาหมาด ๆ แแค่ค่าถามค่าแรกก่อนเข้าก็เจ็บแสบแล้วว่ามีเงินหรือไม่ เมื่อตอบว่ามีและเช็คอาการดูแล้ว หมอตีราคาไว้ที่ไม่เกิน 3,000 บาท สำหรับห้องรวม 4 เตียง แต่พอวันเช็คเอาท์ กลายเป็น 4,000 กว่าบาท แถมเตียงห้องรวมนั้นราคา 500 บาท เขาเล่นคิดค่าที่นอน ผ้าผอน เสื้อผ้า รวมทั้งค่าพยาบาลเข้าไปด้วย รวมเบ็ดเสร็จพันกว่า แพงกว่าห้องพิเศษของอีกหลายโรงพยาบาลที่เกรดเดียวกันแถมค่าหมอกี่แพงหูฉี่ นี่แหละหนาโจรในเครื่องแบบ (สีขาว) ด้วยความคารวะ วานท่านรักเกียรติ รมว.สาธารณสุข ช่วยเป็นหูเป็นตาเถอะครับ ยุคนี้คนไทยจะป่วยไม่เป็นกันแล้วนะครับ เพราะยอมตายมันชะเลยดีกว่าสิ้นเรื่องสิ้นราว ครบวันนี้คงต้องขออภัยท่านผู้อ่านที่ต้องเอาเรื่องนี้มารายยาว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อผลประโยชน์ของผู้อ่านเองที่จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อโรทรฆานห่วย ๆ โรงนี้กันอีกต่อไป" ตามสำเนาเอกสารหมาย จ.16 ที่จำเลยทั้งสามฎีกาในประการแรกว่า จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ จำเลยที่ 2 เป็นคอลัมน์นิสต์ จำเลยที่ 3 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นนักหนังสือพิมพ์เป็นผู้มีวิชาชีพอิสระ มีดุลพินิจในการดำเนินการวิชาชีพแห่งตน แม้จำเลยที่ 2 และที่ 3 จะได้รับผลตอบแทนเป็นรายเดือนในรูปเงินเดือนจากจำเลยที่ 1 การจ้างงานเป็นลักษณะจ้างทำของ จำเลยที่ 1 มีอาจกำหนดให้นำเสนอข่าวได้ จึงไม่เข้าลักษณะนายจ้างลูกจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำเลยที่ 1

จึงไม่ต้องรับผิดชอบนั้น เห็นว่า จำเลยที่ 1 มิได้ให้การต่อสู้ในประเด็นดังกล่าวไว้ จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ที่มีปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่วินิจฉัยให้

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามในประการต่อไปว่า ฟ้องโจทก์ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าเสียหายเคลือบคลุมหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ได้บรรยายฟ้องในส่วนค่าเสียหายว่าข้อความที่จำเลยทั้งสามร่วมกันลงพิมพ์ไม่เป็นที่จริง และมีได้เป็นการตีพิมพ์ด้วยความเป็นธรรม การกระทำดังกล่าวของจำเลยทั้งสามที่ร่วมกันลงพิมพ์ข่าวโดยให้ข่าวด้วยข้อความอันฝ่าฝืนต่อความเป็นจริงลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ของจำเลยที่ 1 และจำหน่ายแพร่หลายในหมู่สาธารณชนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ที่สั่งสมมานานถึง 4 ปี และเป็นที่ยังเสียหายแก่ธุรกิจทางทำมาหาได้ของสถานพยาบาลโจทก์ กล่าวคือ ทำให้ประชาชนทั่วไปเชื่อว่าโรงพยาบาลโจทก์มีสภาพเป็นโรงพยาบาลส่วนตัว ไม่รับผิดชอบในการรักษาพยาบาล ค่ารักษาพยาบาลแพงมากเหมือนถูกปล้นจากผู้ทำการรักษาพยาบาล และไม่ควรเข้าไปรับการรักษาพยาบาลเพราะจะตกเป็นเหยื่อให้โจทก์ทรمانและปล้นซ้ำ การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางทำมาหาได้และทางเจริญในกิจการของโจทก์ จำเลยทั้งสามต้องร่วมกันชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เป็นเงิน 1,000,000 บาท ค่าบรรยายฟ้องของโจทก์ในส่วนนี้ได้บรรยายโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาแล้วว่า จำเลยทั้งสามลงพิมพ์ข้อความในหนังสือพิมพ์ข้อความในหนังสือพิมพ์ของจำเลยที่ 1 อันฝ่าฝืนต่อความเป็นจริงและมีได้เป็นการตีพิมพ์ด้วยความเป็นธรรมเป็นละเมิดต่อโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางทำมาหาได้และทางเจริญในกิจการของโจทก์ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ที่สั่งสมมานานถึง 4 ปี ส่วนการที่โรงพยาบาลโจทก์จะได้รับความเสียหายโดยโจทก์คิดคำนวณค่าเสียหายอย่างไรนั้น เป็นรายละเอียดที่โจทก์สามารถนำสืบในชั้นพิจารณาได้หาใช่ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาซึ่งจะต้องบรรยายมาในคำฟ้องไม่ คำฟ้องของโจทก์ในส่วนนี้จึงไม่เคลือบคลุม ฎีกาข้อนี้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามในประการต่อไปว่า จำเลยที่ 2 กระทำละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เห็นว่า เหตุที่จำเลยที่ 2 เขียนข่าวลงในหนังสือพิมพ์ ก สืบเนื่องจากนางสาววาสนาเพื่อนของจำเลยที่ 2 มาแจ้งให้ทราบว่าได้เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลของโจทก์ 1 คืน เสียค่ารักษาพยาบาลประมาณ 4,000 บาท แพงกว่าที่โรงพยาบาลประมาณไว้ 3,000 บาท แต่ปรากฏข้อความที่จำเลยที่ 2 ลงข่าวดังกล่าวแม้จำเลยที่ 2 จะอ้างว่าเป็นภาษาชาวบ้าน แต่ก็เป็นข้อความที่หมิ่นประมาทโจทก์อ่านแล้วเป็นที่เข้าใจว่าโรงพยาบาล ศ ได้กลายเป็นโรงพยาบาลส่วนตัว แพทย์ของโรงพยาบาล ศ เป็นโจรในเครื่องแบบสีขาว โรงพยาบาล ศ เป็นโรงทรمانผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา ซึ่งไม่ได้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับโรงพยาบาล ศ คิดค่ารักษาพยาบาลแพงเกินกว่าความเป็นจริงแต่อย่างใด ตามที่จำเลยที่ 2 รับทราบมา จึงมิใช่ข้อความที่ตีพิมพ์ด้วยความสุจริตเป็นธรรมเพื่อปกปิดรักษาประโยชน์สังคมโดยรวมโดยส่วนรวมโรงพยาบาล ศ ได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขว่ามี

ผลงานบริการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดี ตามสำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุขที่ สธ.0204/04/49 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2540 เอกสารหมาย จ.5 ข้อความที่จำเลยที่ 2 เขียนมานั้นจึงฝ่าฝืนต่อความเป็นจริงการที่หนังสือพิมพ์ ก ลงพิมพ์โฆษณาต่อสาธารณชน ย่อมเป็นการโฆษณาแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ การกระทำของจำเลยที่ 2 ดังกล่าว จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ฎีกาข้อนี้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามในประการต่อไปว่า จำเลยที่ 1 และที่ 3 ต้องร่วมรับผิดในผลแห่งละเมิดซึ่งจำเลยที่ 2 ได้กระทำไปดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ 3 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ต้องรับผิดชอบในข้อความหรือสิ่งอื่นใดที่ตนคัดเลือกนำมาลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ทั้งหมด จะอ้างว่าโดยปกติตนจะตรวจข่าวในกรอบพาดหัวหน้า 1 เป็นหลักข่าวในส่วนปลีกย่อยจะไม่ให้ความสนใจนั้นไม่ได้ เมื่อข้อความหรือสิ่งอื่นใดที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดก็จะต้องรับผิดชอบเพราะตนเป็นผู้จัดการโฆษณาให้แพร่หลาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ต้องร่วมรับผิดในการทำละเมิดของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในทางการที่จ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 ด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปตามฎีกาของโจทก์และจำเลยทั้งสามในประการสุดท้ายว่าโจทก์ควรได้รับค่าเสียหายเพียงใด โจทก์ฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์กำหนดให้จำเลยทั้งสามใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์จำนวน 400,000 บาท นั้นต่ำไป ควรเป็น 700,000 บาท ตามที่ศาลชั้นต้นกำหนด ส่วนจำเลยทั้งสามฎีกาว่า ค่าเสียหายที่ศาลอุทธรณ์กำหนดมานั้นสูงเกินไป เห็นว่า โรงพยาบาลของโจทก์มีเงินลงทุนประมาณ 1,000,000,000 บาท ดำเนินการมาแล้ว 4 ปี ได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดี มีแพทย์ประจำ 10 คน แพทย์ที่ปรึกษา 40 คน พยาบาล 70 คน เภสัชกร 5 คน ทันตแพทย์ 20 คน รักษาผู้ป่วยมาแล้วประมาณ 100,000 ราย ข้อความที่จำเลยทั้งสามร่วมกันลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์เป็นการละเมิดแก่โจทก์นั้น ทำให้แพร่หลายแก่บุคคลทั่วไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงทำให้ประชาชนเข้าใจผิดอันเป็นความเสียหายแก่ทางทำมาหาได้และความเจริญของโจทก์ ส่วนที่ศาลอุทธรณ์ฟังว่าจำเลยที่ 2 เขียนข้อความลงในหนังสือพิมพ์หน้ากีฬาคอลัมน์ติดขอบสนามย่อมเป็นที่เห็นได้ว่ามีผู้อ่านให้ความสนใจไม่มากเป็นพฤติการณ์เพื่อกำหนดจำนวนค่าเสียหายนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 วรรคหนึ่งให้อำนาจศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนไว้ว่าจะพึงใช้โดยสถานใด เพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวแม้จำเลยทั้งสามไม่ให้การต่อสู้ไว้หรือมิได้กำหนดประเด็นไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์ ศาลก็มีอำนาจที่จะหยิบยกพฤติการณ์ดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยได้ ที่ศาลอุทธรณ์กำหนดค่าเสียหายลดจากที่ศาลชั้นต้นกำหนด โดยกำหนดให้เพียง 400,000 บาทนั้น เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของโจทก์และจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง ศาลอุทธรณ์เพียงแต่พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นลดจำนวนเงินค่าเสียหายและให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าทนายความในชั้นอุทธรณ์ 2,000 บาท แทนโจทก์โดยมิได้กล่าวด้วยว่า นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น มีผลทำให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนที่สั่งให้จำเลยทั้งสามใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นแทนโจทก์เป็นอันเพิกถอนไป เป็นการสิ่งเกี่ยวกับเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมไม่ถูกต้อง เมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาและศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จึงเห็นสมควรสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เสียใหม่ให้ถูกต้อง"

ข้อเท็จจริงและการวินิจฉัย

พิพากษายืน ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความรวม 12,000 บาท และค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทนายที่โจทก์ขณะคดีในชั้นอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11332/2555

ย่อฎีกา

จำเลยเป็นผู้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล บุตรของโจทก์ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ที่นั่งซ้อนท้ายชนแผงเหล็กกั้นทางโค้งปากทางเข้าหมู่บ้านเมืองเอก และผู้ขับขี่ถึงแก่ความตายในที่เกิดเหตุ บุตรของโจทก์มีอาการเจ็บปวด มีภาวะการบอบช้ำของสมองและโลหิตออกในสมอง จะต้องได้รับการรักษาอย่างทันทั่วทั้งที่แม้ไม่ปรากฏบาดแผลร้ายแรงที่มองเห็นจากภายนอก แต่พยาบาลเวรซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยกลับให้ผู้ช่วยพยาบาลตรวจค้นหลักฐานในตัวบุตรของโจทก์ว่ามีบัตรประกันสังคม บัตรประกันสุขภาพ 30 บาท หรือบัตรประกันชีวิตหรือไม่ เมื่อไม่พบหลักฐานใด จึงสอบถามเจ้าหน้าที่อาสาสมัครมูลนิธิที่เป็นผู้นำส่งว่าใครจะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย เมื่อไม่มีคำตอบ จึงปฏิเสธที่จะรับบุตรของโจทก์ไว้รักษา โดยแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ การที่พยาบาลเวรลูกจ้างของจำเลยปฏิเสธไม่รับบุตรของโจทก์เข้ารับการรักษาดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นผลโดยตรงที่ทำให้บุตรของโจทก์ถึงแก่ความตาย จำเลยซึ่งเป็นนายจ้าง เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล มีหน้าที่ต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยฉุกเฉิน เพื่อให้ผู้ป่วยพ้นจากอันตรายตามมาตราฐานวิชาชีพตาม พ.ร.บ.สถานพยาบาล พ.ศ.2541 มาตรา 36 แต่กลับไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของลูกจ้างดังกล่าว จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์

ประเด็นวินิจฉัยและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438

สถานพยาบาลมีหน้าที่ต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยฉุกเฉิน ตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 มาตรา 36

ข้อเท็จจริงและการวินิจฉัย

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 11,200,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง จำเลยให้การขอหย่าฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์ทั้งสองและจำเลยอุทธรณ์ โดยโจทก์ทั้งสองได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ทั้งสองฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการแรกมีว่า จำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองหรือไม่ โจทก์ทั้งสองมีบันทึกถ้อยคำของนาย ม ที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 เห็นว่า นาย ม เป็นบุคคลภายนอกไม่ได้มีส่วนได้เสียกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แม้โจทก์จะมีเพียงบันทึกถ้อยคำของนาย ม ซึ่งเป็นพยานบอกเล่า แต่เหตุที่โจทก์ไม่สามารถนำนาย ม มาเบิกความเป็นพยาน เนื่องจากนาย ม ถึงแก่ความตายไปก่อน โดยโจทก์มีนาย พ ทันตแพทย์ 8 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเบิกความเป็นพยานว่าได้ให้นาย ม ตรวจดูบันทึกถ้อยคำด้วยตนเอง เห็นว่าถูกต้องจึงให้ลงลายมือชื่อไว้ นอกจากนี้ นาย ม ยังให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนชุดที่ 3 ของกระทรวงสาธารณสุข มีรายละเอียดทำนองเดียวกับที่ให้ถ้อยคำไว้ ส่วนพยานจำเลย ได้แก่ นาง น และนาย ส เป็นพนักงานของจำเลย มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนาง น ยังถูกสถานพยาบาลลงโทษพักใช้ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง จากเหตุการณ์ดังกล่าวมีกำหนดเวลาหนึ่งปี คำเบิกความของนาง น และนาย ส จึงมีน้ำหนักน้อย

ทั้งหากนางสาว ก ปฏิเสธที่จะรับการรักษาก็ไม่มีเหตุที่นาง น จะต้องให้ผู้ช่วยพยาบาลตรวจค้นหลักฐานในตัวนางสาวกจนกว่ามีบัตรประกันสังคม บัตรประกันสุขภาพ 30 บาท หรือบัตรประกันชีวิตหรือไม่ตามที่นาง น เบิกความ แต่กลับสอดคล้องกับคำให้การของนาย ม ว่าเห็นพยาบาลค้นตัวนางสาว ก และได้ยินพยาบาลถามว่าค่าใช้จ่ายใครจะรับผิดชอบ ซึ่งนาง เชื่อว่าเมื่อพยาบาลตรวจค้นตัวผู้ตายไม่พบหลักฐานว่าผู้ตายเป็นใคร จึงได้สอบถามถึงค่าใช้จ่าย เมื่อไม่มีคำตอบจึงได้ปฏิเสธที่จะรับนางสาว ก ไว้รักษา โดยแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาลภูมิพลซึ่งเป็นโรงพยาบาลของรัฐ พยานหลักฐานที่โจทก์ทั้งสองนำเสนอจึงมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือมากกว่าพยานหลักฐานจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาง น พยาบาลเวรของโรงพยาบาล พ ของจำเลยปฏิเสธไม่ยอมรับนางสาว ก ซึ่งได้รับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ชนแผงกั้นเหล็กไว้รักษา ดังนั้นการที่นางสาว ก ได้รับบาดเจ็บจากการที่นางสาว พัดชักรถจักรยานยนต์ชนแผงกั้นเหล็กปากทางเข้าหมู่บ้านเมืองเอก เป็นเหตุให้นางสาว พัดถึงแก่ความตายในที่เกิดเหตุ ส่วนนางสาว ก ได้ความจากบันทึกถ้อยคำของนายม ว่า นอนร้องเอะอะโวยวายในลักษณะเจ็บปวดอยู่ห่างจากที่เกิดเหตุ 10 เมตร ซึ่งนาง น พยานจำเลยก็เบิกความยอมรับว่าได้แจ้งให้แพทย์เวรทราบ แพทย์เวรบอกว่าคนไข้อาจมีภาวะเสี่ยง การบอบช้ำของสมองและมีโลหิตออกในสมอง แสดงว่านางสาว ก จะต้องได้รับการรักษาอย่างทันที่แม้จะไม่ปรากฏบาดแผลร้ายแรงที่มองเห็นจากภายนอก ซึ่งสาเหตุที่นางสาว ก ถึงแก่ความตายได้แก่ กะโหลกศีรษะแตก สมองช้ำ จากของแข็งไม่มีคม ดังนั้นแม้ นาย ม จะมีได้นำนางสาว ก ส่งโรงพยาบาลอื่นหลังจากออกจากโรงพยาบาล พ ในทันที แต่ปรากฏว่านางสาว ก ถึงแก่ความตายแล้ว ซึ่งสาเหตุของการล่าช้าดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้นางสาว ก ถึงแก่ความตายด้วยก็ตาม แต่การที่นาง น ปฏิเสธไม่รับนางสาว ก เข้ารับการรักษาดังกล่าวถือว่าเป็นผลโดยตรงที่ทำให้นางสาว ก ถึงแก่ความตาย จำเลยซึ่งเป็นนายจ้างของนาง น เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล มีหน้าที่ต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยฉุกเฉิน เพื่อให้ผู้ป่วยพ้นจากอันตรายตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามประเภทของสถานพยาบาลนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 มาตรา 36 แต่กลับไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนางนพรัตน์ดังกล่าว จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองมีว่า ค่าเสียหายของโจทก์ทั้งสองมีเพียงใด สำหรับค่าเสียหายประการแรกได้แก่การที่จำเลยปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 นั้น เห็นว่า การที่จำเลยปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสถานพยาบาลดังกล่าว ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้โจทก์ทั้งสองมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในการปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติดังกล่าวเอาจากจำเลยได้ จึงไม่กำหนดให้ ส่วนค่าเสียหายประการต่อไปได้แก่ค่าขาดไร้โอกาส โจทก์ทั้งสองขอมาปิละ

400,000 บาท เป็นเวลา 20 ปี เป็นเงิน 8,000,000 บาท เห็นว่า ขณะเกิดเหตุนางสาว ก อายุ 22 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ส่วนโจทก์ทั้งสองอายุ 48 ปี ตามพฤติการณ์ดังกล่าวเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายในส่วนนี้ให้แก่โจทก์ทั้งสองเป็นเงิน 1,500,000 บาท ค่าเสียหายประการสุดท้าย ได้แก่ ค่าปลงศพ โจทก์ทั้งสองขอมาเป็นเงิน 200,000 บาท โจทก์ทั้งสองนำสืบแต่เพียงลอย ๆ โดยไม่มีหลักฐานการใช้จ่ายในการจัดงานศพของนางสาว ก มานำสืบสนับสนุน แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่าโจทก์ทั้งสองประกอบอาชีพค้าขาย มีบุตร 3 คน รวมทั้งนางสาว ก ผู้ตาย บุตรทั้งสามคนของโจทก์ทั้งสองต้องกู้เงินมาใช้จ่ายในการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงฐานะของโจทก์ทั้งสองแล้วเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายในส่วนนี้ให้แก่โจทก์ทั้งสองตามสมควรเป็นเงิน 100,000 บาท รวมค่าเสียหายของโจทก์ทั้งสองเป็นเงิน 1,600,000 บาท ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทั้งสองฟังขึ้น

คำวินิจฉัย

พิพากษากลับว่า ให้จำเลยชำระเงินจำนวน 1,600,000 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง ให้จำเลยใช้ค่าธรรมเนียมศาลทั้งสามศาลแทนโจทก์ทั้งสองเพียงเท่าทุนทรัพย์ที่โจทก์ทั้งสองขณะคดีในชั้นฎีกานี้ โดยในส่วนของค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาที่โจทก์ทั้งสองได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา ให้จำเลยชำระต่อศาลในนามของโจทก์ทั้งสอง ส่วนค่าทนายความทั้งสามศาลให้เป็นพับ